

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 9.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobotica, 24. maja 1936.

ŠTEV. 21

K zadnjemu napadu

Novine pišejo v svoji 20 številki z dne 17. maja 1936 pod naslovom „Agrarna zadruga in M. Krajina“ med drugim tudi sledeče: M. Krajina bi rada povedala, da ni Agrarna zadruga napravila ljudem nobenega haska, pač pa gospodje okoli M. Krajine itd. V isti sapi pa govore o Domu sv. Frančiška, ki je na tisoče in tisoče vrednosti razdal med siromake in da se radi tega Novine niso nikdar ne hvalile. Takoj na to pa razkrijejo svoje umazane karte: Mi ne pišemo od vsakše kosti in vsakšega funta masti, kak to delajo nikaki, da se potem s takimi pismi lahko hvalijo pred ljudmi.“

Takemu zavijanju je treba odgovoriti:

Ugotavljamo, da nam je delovanje Vaše Agrarne zadruge deveta briga. Pravilno ali nepravilno poslovanje zadruge bodo občutili zadrugarji sami. Svojevrsna predrznost pa je namigovanje, češ de smo glede nakupa agrarne zemlje koga zapeljevali. Z takimi zadevami se mi ne pečemo, to prepuščamo drugim.

Če je Dom sv. Frančiška res nudil tako velikanske podpore siromakom kakor to „Novine“ bobnajo, je to zadeva imenovane ustanove in seveda — Novin, ki jim je to dobra paša za prirojeno samohvalo. Zanimivo bi le bilo, če bi Novine tudi povedale, kje so bili viri, iz katerih se je nudilo siromakom pomoč? O tem seveda molče! Mogoče so premalo prizadete? En vir dohodkov bi bil mogoče tudi ta: Skozi leto in dan je Dom brezplačno dobival „slabo mast in kosti“ kar se je porabilo za uradnike — abonente, ki so seveda kosilo in večerjo pošteno plačali... Kdo je torej dal podporo? In če smo potem objavljali v M. Krajini zahvalna pisma, ki jih je prejela oseba, ob katero se Novine tako rade spodtaknejo, smo to napravili kot kronisti, četudi je darovano blago bilo vredno nekaj tisočakov. Mogoče pa „Novine“ smatrajo abonente-uradnike tudi za siromake, čeprav so bili dober vir dohodkov?

Murska Krajina je nevtralen list in se kot taka zaveda svojih dolžnosti napram vsakemu — ne glede na strankarsko pripadnost ali vero. Ne skrivamo se za hrbiti

drugih pa naj si bo to g. Budin ali kdo drugi. Kako bodo „Novine“ odgovarjale g. Budinu je za nas indiferentno, četudi je to za javnost kaj zanimivo.

Trajen spomenik svoje zaletosti pa so si „Novine“ postavile, ko očitajo plače inozemskim delavcem, ki so zaposleni v tovarni ga. Benka. Vsaj informirali bi se gospodje kako je z to zadevo! Res je pri tvrdki Benko nekaj

inozemskih delavcev, ki jih pa plačuje angleška firma, ki blago v tovarni prevzema. Res čestitali bi Novinam, če bi bile tako mogočne, da bi tuji firmi zaukazale, da naj zaposli izključno naše delavce. Na to pa ne pomislijo, kaj bi k temu reklo naše ljudstvo, če bi radi tega izgubilo velikega odjemalca njihove živine. Več stvarnosti gospodje in manj demagogije!

POLITIKA

JNS je izdala proglas na člane in prijatelje stranke, v katerem omenja uspešno delo v preteklih letih, preosnovno stranke, podčrtava pripravljenost, da prispeva k ureditvi hrvatskega vprašanja, zahteva uvedbo političnih svoboščin ter se izjavlja za ureditev gospodarskih in socialnih vprašanj, za gospodarsko povzdigo kmeta in delovnih slojev ter za načrtno gospodarstvo. Prva konferenca za reorganizacijo JNS v varinarski ban, se je že vršila v Skoplju, kjer so ugotovili, da ogromna večina organizacij še deluje.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje ter namestnik ministra pravde Dragiša Cvetković, je po povratku z banovinske konference v Splitu, inspicial nekatero ustanove in urade v Sloveniji.

Po neuspelih pogajanjih za sestavo skupnega programa med zagrebiškimi in beograjskim delom združene opozicije, so za nekaj časa prenehali vsi medsebojni stiki. Pred dnevi pa so se zopet sestali delegati, čigar naloga bo, ustvariti skupno fronto izvenparlamentarne opozicije.

V Dubravi pri Zavrču so imeli preteklo nedeljo zborovanje slovenski in hrvatski pristaši dr. Mačka. Shodu je prisostvovalo okrog 5000 ljudi. Med 15 govorniki je bilo tudi nekaj Slovencev.

Zastopnikoma bosanskih muslimanov, gg. ministroma dr. Spahu in dr. Behmenu je uspelo dobiti razmerna velike kredite za javna dela v drinski banovini, kjer se bodo gradile železniške proge, ceste in mostove. Poleg tega se vrše velike priprave za zgraditev modernega kolodvora v Sarajevu, ki bo stal okrog 30 milijonov dinarjev.

Na shodu JRZ v Vel. Laščah je minister g. dr. Krek omenil tudi sledeče: „Vprašanje razdolžitve kmeta bo treba postaviti na novo podlago. Že sedaj vam morem povedati, da bomo že letos poskrbeli za ogromna sredstva in da bodo že letos mogle posojilnice in hranilnice pričeti posloovati.“

„Mi moramo urediti naše narodne vrste in tedaj bomo lahko

pričeli borbo proti levičarskim elementom, proti komunistom, ki hočejo spremeniti socialni in pravni red v naši državi. V tem pogledu je treba, da gremo vsi kakor eden v borbo proti komunistom in vsak Srb in vsak Hrvat in Slovenec mora vedeti, da preti od komunistov nevarnost tako njemu, kakor njegovemu domu in rodbini.“ Tako je govoril g. minister Jankovič na banovinski konferenci JRZ v Zagrebu.

Na kongresu JRZ, ki se bo v kratkem vršil, bo izvoljen za predsednika nove stranke, g. dr. Milan Stojadinović, za prvega podpredsednika g. dr. Korošec, za drugega pa g. dr. Spaho.

Ker so razširjali lažnive in zlonamerne vesti, je beograjska policija zadnje dni kaznovala preko 30 ljudi z zaporom po 20 dni.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Španijo so končana. Španija nam je priznala kontingente v vrednosti 100 milijonov Din, tako da se bo naš izvoz v to državo podvojil. Izvažali bomo predvsem les in jajca, uvažali pa bombažno predivo, riž, pomaranče, limone itd.

Občinski odbor mesta Čakovca je imel sejo, na kateri je sklenil sprožiti akcijo, da se občina Štrigova zopet priključi savski banovini. Štrigova je bila, kakor je znano, priključena pred kratkim k dravski banovini, in s tem so bili prebivalci štrigovske občine tudi zadovoljni.

Kakor poroča neki turški časopis, se je naš predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović odločil, da poseti turško prestolnico Ankaru. Zgodilo se bo to 29. oktobra, ko bo turški državni praznik.

Francoski general Franchet d'Espéray, ki je tudi jugoslovanski vojvoda, je bil pretekli dne v naši prestolnici, kjer so ob veliki slovesnosti odkrili njegov spomenik.

Italijanska vojska zaseda v Abesiniji nadaljne pokrajine, dokler ne bo

zasedla vse države. Na pobudo Anglije je bilo te dni v Ženevi posvetovanje voditeljev glavnih odposlanstev o Abesiniji. Ker svet Društva narodov ni ukinil sankcij proti Italiji, je Mussolini odpoklical italijansko odposlanstvo iz Ženeve.

Na posvetovanju je italijanski odposlanec nasprotoval, da bi se Društvo narodov še bavilo z abesinskim vprašanjem, vendar pa je bil z glasovi vseh ostalih voditeljev odposlanstev sprejet predlog, da se razprava o abesinskem vprašanju odgodi do izrednega zasedanja Društva narodov, ki bo 15. junija. Odhod italijanskega odposlanstva iz Ženeve smatrajo za prvi znak, da namerava Italija izstopiti iz Društva narodov.

Južnoameriška republika Guatemala je izstopila iz Društva narodov, kar posebno italijanski listi naglašujejo, češ da bodo temu zgledu sledile tudi druge ameriške države, ki bodo osnovala ameriško Društvo narodov.

V avstrijski vladi so se izvršile važne spremembe. Dr. Schuschnigg je izvršil kabinetno revolucijo ter izrinil vodjo heimwehrovcev in patriotske fronte kneza Starhemberga iz vlade, ker se je ta odločno protivil Schuschniggovi zahtevi glede razorožitve in razpusta Heimwehra.

Nepričakovano je umrl bivši grški ministrski predsednik in vodja populistične stranke Tsaldaris. V kratki dobi treh in pol mesecev je Grčija izgubila že svojega četrtega državnika. Zdi se, kakor da bi hotela usoda vzeti grškemu narodu vse njegove največje politične duhove.

Na prihodnjem zasedanju Društva narodov, bo abesinski cesar sam navzoč, ter bo osebno zastopal abesinske interese.

Italija namerava v zasedeni Abesiniji zgraditi sedem modernih cest, ki bodo prepregale deželo v vseh smereh. Vodne sile bodo izkoriščali za pridobitev električne energije. Vso ozemlje pa bodo razdelili v tri velike upravne pokrajine.

Nečak bivšega abesinskega cesarja Menelika, Dagat Taje, je baje s 120.000 mož na poti proti Adis Abebi. Dagat Taje se hoče spustiti v zadnjo odločilno bitko proti Italjanom, da bi abesinsko cesarsko krono pridobil zase.

O položaju v Avstriji piše, neko poljsko glasilo, češ da se po Avstriji v velikih množinah širijo hitlerjevski letaki, ki napovedujejo skorajšnji padec sedanje vlade in združitve z Nemčijo.

Prejeli smo :

Ugledno uredništvo „Murske Krajine“ v Murški Soboti.

Ker Kleklove „Novine“ v svoji jezi dalje bombardirajo, vljudno prosim za objavo v Vašem cenjenem listu za sledeči dopis :

V predzadnji številki pravijo „Novine“, da smo glede „Gospodarske Sloge“ posejali krompir po zemlji namesto da bi ga zasadili v zemljo in da tak krompir ne bo obrodil sadu. Na to moram odgovoriti, da krompir, pa naj si bodo od nas kjerkoli nasejani, sijajno cvetejo in obilo žlahtnega sadu je že tu, čeravno ne moremo priti do žetve, ki bi pa lahko takoj prišli... Brezpomembneži okoli „Novin“, čeravno so svoje krumpirje globoko zoralili v zemljo, so se jim v kljub temu krumpirji takoj vsmradi, vsled česar ni bilo opaziti cvetja, še manj pa sadu, tako da krumpirjev niti za seme več nimajo. — Se razumemo? Menda prav z lahkoto!

Istotako si „Novine“ več ne morejo pomagati proti našemu gibanju, ker nimajo nikakega aduta za agitacijo proti „Gospodarski Slogi“ in so v isti številki prišle na dan z novo lažjo in omenjajo, da „Gospodarska Sloga“ je v bistvu isto kot „Kmečka zveza“. Da si bodo kmetje in drugi interesirani krogi na jasnem, sem primoran v interesu istih povdariti sledeče :

Razlika med „Gospodarsko Slogo“ „Kmečko zvezo“ bi bila v primeru taka kot n. pr. dan in noč. „Kmečka zveza“ je ustanova, ki kupuje in prodaja, ima svoja skladišča, natrpana z različnim blagom, ona ne kupuje samo poedine poljske pridelke in živino, marveč tudi druge luksurične predmete. Kake cene nudi pri nakupu in kake cene pri prodaji, v to se ne spuščam, to bi najbolje znale pojasniti „Novine“. Skratka: „Kmečka zveza“ deluje na način kakor n. pr. klerikalna „Gospodarska zadruga“ v Soboti. „Kmečka zveza“ je torej organizacija, ki štiti interese samo svojih članov, vsled česar nima celokupni narod od nje splošnih narodnih koristi. Ta organizacija je bila od prejšnjega režima razpuščena in njeno delovanje ustavljeno. Pod sedajo vlado, koje član je tudi gospod Dr. Korošec, je delovanje „Kmečke zveze“ spet dovoljeno.

Vse kaj drugega je „Gospodarska Sloga“. Ona ne kupuje in ne prodaja. „Gospodarska Sloga“ si je vzela na sebe ogromno nalogo. Prva njena velika naloga je, da gospodarsko organizira celokupni slovenski kmečki narod in potom njega ostale siromašne sloje. V Sloveniji obstojajo razne gospodarske organizacije, ki posebno ščitijo samo svoje člane, vsled česar od njih nima celokupni narod koristi, najmanj pa kmeti, ker neorganiziran kmet ne more kljubovati proti tlačiteljem. Zato je naloga „Gospodarske Sloge“, da brez razlike politične pripadnosti organizira vse kmete, ki bi potem s skupnimi močmi zlomili zlo in veliko krivico na gospodarskem polju. Gospodarsko organizirano celo-

kupno kmetstvo bo še-le v stanju uspešno se koristi svojega in splošnega narodnega stanja in proti vsem onim, ki ga tlačijo in izrabljajo. Na tem temelju želi „Gospodarska Sloga“, da se pod njenim vodstvom strne celokupni kmeti živelj in celokupno delavstvo, pa tudi meščanstvo, kojih interesi so skupno povezani z interesi kmečkega in delavskega naroda.

Kot druga velika naloga „Gospodarske Sloge“ je, da temeljito prevede načelo: *Svoji k svojim!* To pomeni, potrebno je, da si gospodarsko medsebojno pripomorejo vsi oni, ki so vključeni v „Gospodarski Slogi“. Člani „Sloge“ morajo kupovati in gospodarsko pomagati samo pri onih, odnosno same one, ki so člani „Sloge“. Ravno tako morajo tudi pridobitni krogi, če so člani „Sloge“, znati, da imajo tudi oni dolžnosti do kmetkega in delavskega naroda in da oni lahko zahtevajo podporo od naroda le v toliko, v koliko oni vrše dolžnosti napram narodu.

Kot glavna naloga „Gospodarske Sloge“ je v tem, da poveže v eno čvrsto gospodarsko organizacijo celokupni slovenski narod, ker dosedanje združeno delovanje ni bilo celemu narodu v korist in to radi tega, ker je bilo omejeno število zadrug, katere so delovale le za poedine panoge kmetkega gospodarstva. „Gospodarski Slogi“ je torej cilj, da postane hrbtenica gospodarske organizacije celega kmetkega naroda in nosilec celokupne gospodarske inicijative v borbi s krizo.

To hoče „Gospodarska Sloga“ in menda je ogromna razlika med njenim delovanjem in delovanjem „Kmečke zveze“. Pri tej priliki povdarjam, da sem ta dopis objavil na izzivanje „Novin“, mi se torej samo branimo in odgovarjamo.

Nadalje mi je odgovoriti na dopis „Novin“ od dne 17. maja, ki je naravnost smešne in otroške vsebine. Vse in vse so s podpisom nekoga Hudiča ali Hidiča kot se že on piše, odgovorov na onih 19 vprašanj pa ni od nikoder.

Do zdaj se jaz nisem zaleval o svoječasnem narodnem delovanju g. Klekla in se tudi ne bom, ker ta zadeva odgovarja dejstvu. Pač pa se zalevam in se bom zaleval glede sedanjega raznega delovanja in sicer v vseh zadevah.

Ponovno povdarjam, da kljub velikih nevsečnosti, jaz nisem menjal političnega prepričanja. O teh okoliščinah ne morem za sedaj odgovarjati, jaz sedaj ne morem po mili volji pisati kot lahko pisarijo „Novine“.

Glede „Murske Krajine“, čeravno nisem njen urednik, niti sodnik, še manj poročevalec, moram povdariti, da so objektivni, resni, pa tudi stokrat bolj katoliški ali krščanski list kot so „Novine“.

Z vso odločnostjo moram povdariti zlobnost „Novin“, ki očitajo, da se drugi skrivajo za mojimi hrbtom. To delajo ravno gospodje okoli „Novin“, ki dajejo svoje dopise podpisovati človeku iz Noršinec, ki

še svojega materinega jezika ni sposoben pismeno obvladati! Jaz nisem petoliznik in vse objave sem napisal po svojem lastnem prevdanku.

„Novine“ naj si tudi enkrat za vselej zapomnijo: Mi „prišleki“ smo polnopravni državljani kraljevine Jugoslavije, smo steber naše lepe domovine in kot taki imamo tudi pravico stopiti na tla bodisi na Rakeku, Djevdjeliji, Subotici ali pa v Hodošu. Iz tega sledi, da g. Klekl ne more nositi monopol nacionalizma, ker njegov list deli Slovence med Slovence in „prišleke.“ Na podlagi tega se more konstatirati, da je g. Klekl velik separatist in to tembolj, ker njegov list pod njegovim poveljstvom še danes ni voljan izhajati v književni slovenščini, čeravno je v Slovenski Krajini 96% Slovencev, ki so po rodu Slovenci. O tem, ko bodo dopuščale razmere, bom obširneje spregovoril.

Ponovno vprašam „Novine“, kdo je začel napadati? Jaz ali „Novine“? Kdor seje veter, žanje vihar!

Čim bolj bodo „Novine“ pisarile o gorostasnostih, tem bolj bom šel z odgovori na visoko, kajti adutov imam dovolj. Nikar si naj „Novine“ ne predstavljajo, da bom pred njimi padel na kolena, pač pa rečem, ravno nasprotno, „Novine“ bodo padle na tla. In ko do tega pride, ni več daleč čas.

Predno sem gotov s tem dopisom, potrebno je še par besed o teh deviških „Novinah“. „Novine“ niso list, ki bi bil ljudstvu v informativne svrhe in da bi širil med prebivalstvom kulturo itd., to so pravi niso list za splošni blagor Slovenske Krajine, marveč so list za najožjo njegovo okolico, za tri do sedem oseb. Te osebe se v svojih „Novinah“ pred ljudstvom poveličujejo, skrbijo za reklamo za svojo osebo, se hvalijo, se povzdigujejo itd., one pa, ki ne trobijo v njihov rog, po „krščanskem“ načinu udarijo, blatijo, zasramujejo, denuncirajo itd., pa makar bi bilo vse do pičice izmišljeno. Vsakega onega, ki se iz idealizma poteguje za zboljšanje gospodarskega položaja prebivalstva, istotako, kajpada, „Novine“ že lopnejo po njem. Ravno tako ne pardonirajo „Novine“ tudi taki osebi, ki služi kruh za svojo družino in za sebe poštenim potem, to pa spet iz razloga, ker ne prizna okolico „Novin“ za merodajne osebe. Jaz mislim, da od 100.000 prebivalcev, ki jih šteje Slovenska Krajina, je menda malo takih, ki še niso bili deležni „blagoslova“ iz Črensovc. V vsaki številki „Novin“ morajo biti napadi in jaz si predstavljam, da imajo „Novine“ naravnost v krvi to lastnost za napade in da brez napadov jim ni življenja. Če so napadi utemeljeni ali ne, to je za „Novine“ deveta briga. Razven neosnovanih napadov na „Gospodarsko Slogo“ in njenih delavcev, smo celo čitali v „Novinah“ obrekovanje na ugledno gimnazijsko ravnateljstvo radi križev, dasiravno ravnateljstvo križev niti v inventarju ni posedovalo. Napad torej naravnost neosnovan in zelo krivičen. Sem pa tja si privoščijo „Novine“ kakega učitelja in ga s pravo jezuitsko zvičajnostjo denuncirajo, nič

Koncert,

ki ga priredi sreski odbor Rdečega križa, s sodelovanjem Kola jugoslov. sester v M. Soboti se ne vrši v petek, dne 22. maja, temveč je preložen na nedeljo, dne 31. maja, z začetkom ob pol 21. (pol 9) uri. Spored prireditve ostane neizpremenjen.

manj ne zaostajajo „Novine“ v tem, glede marsikaterih obč. odborov in predsednikov občine, da ne govorimo še o nešteti drugih osebah, — razven napadov na ženske seveda. Še celo po smrti ni miru pri „Novinah“. Tako so pred par meseci oblatile nekega pokojnega g. župnika. In če „Novine“ blatijo celo duhovnika v grobu, kaj moremo mi laiki dobrega pričakovati od „Novin“. Popolnoma utemeljena je govorica po Slovenski Krajini, da „Novine“ držijo po koncu še laž, škodoželjnost, obrekovanje, denunciacije in druge enake „cvetke“. Kdor čita ta deviški list (hvala Bogu malo jih je še), ne more zapopasti, kdo je pravzaprav človek. Tisti, ki nič ne poseduje, pravijo „Novine“, da je cerkvena miš, oni, ki poseduje, ga spet obrekujejo, tistemu, ki nima posestva, mu očitajo, da ni pravi gospodar, onemu, ki mnogo poseduje spet ni pravi človek v očeh „Novinah“. Ravno tako ni človek pri „Novinah“ oni, ki je v stotisočih dal podpore bodisi v gotovini, bodisi v naturi. Še značilnejša poteza „Novin“ je tudi v tem, da sramotijo (samo še pri kozlih) celo osebo, od katere je prejela okolica „Novin“ marsikatero večjo podporo. Seveda „Novine“ na vse to pozabijo, kajti one so „voditelj“ Slovenske Krajine. Na podlagi vsega tega žal, da nimamo v naši državi zakona o obdavčenju osebe in tiska za laži. S takim zakonom bi naša davkarja precej napolnila svojo blagajno, kajti stalni neusahljiv vir dohodkov bi imela iz Črensovc.

Na vse to moram povdariti pristajšem „Gospodarske Sloge“, da list „Novine“ niti najmanj ne širijo Kristusovega nauka, marveč ravno nasprotno, „Novine“ s svojimi lažmi, obrekovanjem itd. naravnost zelo škodujejo krščanski veri. Vsled tega je sveta dolžnost krščanskih starišev, da v njihovih stanovanjih na mizi leži list s poštenimi, stvarnimi in resnico ljubnimi dopisi, z resno in objektivno vsebino, torej časopis, v katerem se odrasli in otroci nauče kaj dobrega, pametnega in poštenega. Ker „Novine“ niso tak list, zato proč in ven z njim iz krščanskih družin! Posebno izvolite paziti pristajši „Gospodarske Sloge“, da ne pridejo „Novine“ v roke vašim otrokom, kajti otroci bi se iz takega lista naučili le lagati, škodoželjni biti, napadati, sramotiti, obrekovati, zmerjati, denuncirati itd., naučili bi se samih slabih lastnosti, ki so v ostrem protislovju z nauki našega Zveličarja. Obvarujte otroke, ki so nam največji zaklad, največjega zla! In od tega zla bodete otroke obvarovali, če v hiši ne bodete več imeli zloglasnih „Novin“ iz Črensovc, ker „Novine“ so postale plen črnega satana.

Takih „krščanskih“ listov, kot so „Novine“, reši nas o Gospod!

M. Sobota, dne 18. V. 1936.

BOŽIDAR BUDIN.

Za vsebino članka uredništvo ne odgovarja.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Visoko odlikovanje gospoda sreskega načelnika.** Z ordenom Rdečega križa je bil odlikovan predsednik sreskega odbora Rdečega križa gospod Lipovšek Gašpar, sreski načelnik. Imenovanemu k zasluženemu odlikovanju prav iskreno čestitamo!

— **Vsled nenadnega odhoda iz Murske Sobotice** mi je bilo nemogoče osebno posloviti se od vseh znancev in prijateljev, kar mi naj oprostite.

A. Dolenc.

— **Pozor!** Moške in ženske obleke, ovratnike, zavese in vse vrste perila pere, čisti in lika Ana Kiraly M. Sobotica, Slovenska ul. 4, nasproti gostilne Flisara. Dobro delo, točna postrežba, nizke cene!

— **Odhod.** Nenadoma je zapustil naše mesto vpokojeni davčni upravitelj g. Dolenc A. ter se preselil v Zagreb. Njegov odhod so obžalovali pač vsi krogi tuk. prebivalstva, saj si je g. Dolenc tekom svojega dolgoletnega bivanja v naših krajih, pridobil vse-spološne simpatije. Pogrešalo ga bo posebno Sokolsko društvo, saj je bil vsa leta marljiv odbornik in skrben gospodar doma. Pogrešali ga bodo lovci in vsa druga nacionalna društva, številni prijatelji in znanci, čigar srca si je znal pridobiti s svojo prijaznostjo. Da bi bilo njegovo življenje v belem Zagrebu čim prijetnejše!

— **Smrt.** Prejšnji četrtek je v bolnišnici v Ormožu nenadoma preminul g. Banko Štefan, posestnik in restavratorev, doma v Noršincih. Pokojnik je bil star šele 47 let. Njegovo truplo so prepeljali v Sobotico, kjer so položili njegove zemske ostanke k večnemu počitku. Težko prizadeti soprog, otrokom in sorodstvu naše iskreno sožalje. N. v. m. p.

Gornja Lendava:

— **Jadranska Straža** nam je dne 10. t. m. pripravila nekaj prijetnih uric z uprizoritvijo igre „Zanikarna trojica“. Vsa igra je bila podana v hitrem in živahnem tempu, videlo se je, da so se tako igralci kakor tudi režiser vživeli v svojo vlogo in uspeh ni izostal. Vsi igralci so rešili svojo nalogo nad vse častno. Trojico so predstavljali gg. Kuštrin, Kulovec in Mazaj in vzbujali s svojo igro in maskami salve smeha, saj so pa tudi igrali izborni. Pa tudi vse ostale manjše vloge so bile posrečeno razdeljene in so gdč. Županova, Kaiserjeva Vitezeva in Albina ter gg. Dolenc, Hajdič in Kerec s svojo igro popolnoma zadovoljili in tvorili z glavno trojico lepo povezano celoto. Jadranska Straža nam je s to igro zopet dokazala, da se da s složenim delom in požrtvovalnostjo tudi na deželi žeti lepe uspehe. Upamo, da nam bodo kmalu zopet postregli z dobro igro.

— **Ljubljanski velesej**, od 30. maja do 8. junija, bo obiskovalcem vsekakor nudil mnogo novega in zanimivega. Z obilico razstavljenih predmetov, podajata naša domača industrija in obrt pregled o svojem delu in napredku v preteklem letu. Zlasti privlačne pa bodo za posetnike še posebne razstave: „Sodobna gospodinja“ v zvezi z „Modno revijo“, Gostinska razstava, razstava pohištva, avtomobilska razstava in razstava malih živalic. Da bo pa združeno utile cum dulci — koristno z zabavnim, se bo poleg razstavišnega prostora nahajal veselilni, ki bo odprt tudi ob večerih in bo vsakomur nudil obilo prijetne

zabave. Zato tudi vi ne pozabite obiskati Ljubljanskega velesejma, od 30. maja do 8. junija. Na železnici, avlo-nih, parobrodih 50% popust: Za prihod veljaven od 25. maja do 8. junija, za odhod od 30. maja do 16. junija.

— **Cankova.** Tukajšnja šola priredi dne 21. maja pri g. Gutmanu „Materinski dan“ z zelo pestrim sporedom. Dne 24. maja pa bo uprizorila tuk. sokolska četa Nušičevo veseligr: „Navaden človek“ na vrtu br. Voglerja. Vsi prijatelji, ki se hočejo dobro zabavati vlijudno vabljani. Po igri družabni večer.

Ime Prekmurje.

Pod tem naslovom piše univ. prof. dr. M. Šavič daljši članek, iz katerega povzamemo nekatere stavke:

Ime „Slovenska krajina“ za Prekmurje tudi zaradi tega ni dobro, ker se lahko zamenja s „Slovensko Krajino“ t. j. „Windische Mark“, ki je segala od Višnje gore do Save, Krke in Metlike ter eksistirala poleg ostale Kranjske. — Ime Prekmurje je dobro tudi zato, ker imamo primerne izpeljank: prekmurščina, prekmurški. Iz Slovenske Krajine pa ne moremo lahko narediti „slovensko krajinsčine“ (slovenske kranjsčine) ali slovensko-kranjske prebivalce s slovensko-kranjskim ali slovensko-kranjskim narečjem. Tako, še tudi imena za prebivalce Slovenske Krajine nisem slišal v obliki „Slovenski Kranjci“ ali „Slovenski Kranjci“. (Slovenec, dne 15. V. 1936)

Gasilske vaje na Petanjcih.

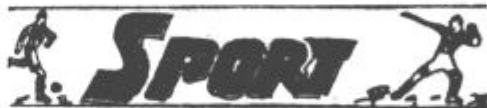
Že dolgo niso zbrali naši tihi Petanjci toliko ljudi, mladih in starih iz raznih krajev našega lepega Prekmurja, kakor se je to dogodilo v nedeljo, dne 10. maja. Saj pa je bil tudi lep majski popoldan, kakršnega smo imeli letos še malo. In nehote je človek smatral to lepo vreme kot nagrado našim požrtvovalnim gasilcem, ki so se zbirali ta dan pri nas, da nam na skupni vaji pokažejo sadove svojega vztrajnega in požrtvovalnega dela, posvečenega v pomoč svojemu bližnjemu. Vsi smo nestrpno čakali s kakim nastopom nas bodo skrbni čuvarji naših domov presenetili, saj se je že nekaj časa sem slišalo, da se bodo na letošnjih vajah reševali samo res praktične naloge, ki naj bi pokazale v koliki meri je naše gasilstvo kos uspešno nastopiti ob priliki požara.

Na znak trobente se je postrojilo na zbornem mestu šest čet in to čete Tropovci, Tišina, Petanjci, M. Petrovci, Sodišinci in Gederovci. Kratke redovne vaje in šolske vaje z brizgalnami so izvršile vse čete brez izjeme jako strumno. Temu je sledil drugi, praktični del vaj, na katerega smo bili vsi seveda najbolj radovedni. Nekako nervozno smo čakali, kako se bo lotil poveljnik dela, ko mu je bila zadana naloga pogasiti požar, ki je nastal v notranjosti stanovanjskega poslopja. Pa smo bili gledalci res presenečeni in to prijetno presenečenje, ko smo videli naglo in kar je pri tem najvažnejše, pravilno odločitev poveljnika, ki je s kratkimi in jasnimi povelji znal določiti vsakemu posamezniku svoje delo. Pokazal nam je nastop z maskami proti zadušljivim

plinom in reševanje s plini zastrupljenega. Sledila je naloga pogasiti požar, ki je izbruhnil zunaj na poslopju, s tem v zvezi obramba sosednjega poslopja, ki je bilo v nevarnosti, da se vname. Poveljujoči je nevarnost pravilno ocenil in določil posameznim brizgalnam delo. Pri sledeči nalogi je bil predviden v zvezi s požarom močan veter in popolnoma pravilno je bilo, da se je določila patrolja, ker je bila nevarnost letečega požara. Kmalu so patrolje javile požar, ki je nastal precej daleč v vasi na dveh mestih. Dobro je bilo, da je imel poveljujoči v rezervi moštvo z brizgalnami, ki jih je lahko nemudoma poslal na kraj nevarnosti. Zadnja točka sporeda je bil požar v trgovini, kjer je poveljnik, ki mu je bila ta naloga zadana, teoretično popolnoma pravilno rešil nalogo, kako bi postopal v slučaju požara v trgovini. Predvideno je bilo tudi, da so mu popokale cevi, nakar je z moštvo pravilno pokazal krpanje cevi. S tem je bila vaja končana in izvršil se je še mimohod pred funkcionarji in zastopniki drugih čet.

Sploh pa je cela vaja zapustila pri gledalcih jako povoljen vtis in se bo gasilstvo s takimi praktičnimi nastopi med našim prebivalstvom vse bolj priljubilo, ker bo narod uvidel, da mu je v tem smislu izvežbano gasilstvo res v korist. Pri tej vaji se je jasno pokazalo, da so letošnji gasilski tečaji obrodili dober sad in da trud predavateljev ni bil zaman. Malenkostne napake, ki so se še tu in tam opazile, pa bodo naši požrtvovalni poveljniki s svojim discipliniranim moštvo z nadaljnjim vežbanjem gotovo še odpravili. Z lepim uspehom izvršene gasilske vaje naših obmurskih čet na Petanjci, pa naj bodo gasilcem vzpodbuda za nadalje, še vztrajnejše delo Bogu v čast in bližnjemu v pomoč. Mi opazovalci pa vam gasilcem po tem uspehu lahko samo zakličemo: po tej poti naprej!

Eden izmed mnogih opazovalcev.

Nogometne tekme v Murski Soboti.

V četrtek, dne 21. t. m. bo igrala proti soboški Muri ptujaka Drava. Tekma obeta biti zelo zanimiva, kajti gostje so dobili nekaj novih odličnih moči s katerimi so znatno pojačili svoje moštvo.

V nedeljo, dne 24. t. m. bo gostovala v Soboti novoustanovljena mariborska Slavija, pri kateri igrajo bivši igralci Svobode, Maribora, Rapida in Železničarja. Zanimiva tekma se bo začela ob 4. uri popoldne.

Naznanilo.

Centenemu občinstvu naznanjam, da bom krojaško obrt vodila dalje z istimi delavci kot dosedaj.

Se priporoča
vd. Benko Gizela
M. Sobotica, Zvezna ul. 8.

SOKOL

Pokrajinski zlet v Subotici!

Prijave za udeležbo na pokrajinskem zletu v Subotici sprejema II. tajnik društva Murska Sobota br. Sedonja J. (sodnija) najdalje do 9. VI. 1936.

Vožnja je za vse članstvo Sokola 75%; za ostale pa polovična.

Zletni znak, ki daje pravico do ugodnosti na železnicah, parobrodih in ladjah Dunavske plovitve, brezplačnega vstopa k raznim prireditvam, brezplačno (skupno) stanovanje, brezplačen vstop in kopanje na „Sokolovac“ (Pallč) stane:

a) za članstvo sokolskih društev Din 30.—, telovadci Din 20.—.

b) za članstvo sokolskih čet Din 10.—.

c) za vse ostale Din 10.—.

Poleg zletnega znaka mora vsak, ki potuje po železnici imeti še železniško legitimacijo in sicer pripadniki Sokola obrazec br. „K. 12“ (rdeča), ostali pa obrazec br. „K. 13“ (rumena).

Legitimacija se kupi na vstopni železniški postaji.

Vsi pripadniki Sokola morajo imeti še veljavno legitimacijo.

Točnejše podatke dobijo vsi pri br. Sedonji.

Obenem z prijavo je plačati tudi zletni znak, ker se na prijave brez denarja ne bo oziralo.

Četrtnska vožnja iz Murske Sobotice do Subotice in nazaj stane Din 99.—, polovična pa 198.— Din., leg. Din 5.

14. VI. 1936 javni nastop in tekme za prehodni prapor v Murski Soboti.

Zdravo!

Okrožni zbor. Ob navzočnosti delegatov vseh čet in društev, ki spadajo v Prekmursko okrožje, se je preteklo nedeljo vršil zbor, ki je dokumentiral o intenzivnem delu naših edinic na podeželju. Zbora se je udeležil župni načelnik br. Komac. Po poročilih posameznih delegatov in govoru župnega načelnika so bile izvršene volitve v okrožno upravo, v katero so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik br. Velnar Jožef, refer. za čete br. Niševicer Slavko, načelnik br. Bračko, podnačelnika br. Flegar in br. Furek, načelnica s. Peček A., podnačelnice s. Deučerjeva in s. Kosovičeva, zdrav. referenta br. Dr. Gregorc in br. Dr. Vučak, prosvetar br. Ferjan Milan. Člani uprave: br. Jug K., not. Koder in geom. Pertot.

Uspeh mursko-soboškega naraščaja. Ob priliki naraščajskega dneva v Ptuj, je poleg naraščajnikov iz Ptuja, Varaždina, Čakovca, Maribora in Središča nastopil tudi naš naraščaj v silno ostri lahko atletski borbi za točke. Najlepši uspeh so dosegli v teku na 100 m, kjer je nar. Debelak Ivan zasedel prvo mesto. Uspešno so nastopili tudi v skoku v daljino (Debelak I) in v skoku v višino (Kološa F.) kjer so si priborili tretje mesto. Tudi v ostalih panogah so zasedli lepa mesta, tako da jim moramo le čestitati.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube našega iskreno ljubljenega moža ozir. očeta

Benko Štefana

kakor tudi za poklonjene vence in cvetje ter vsem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, predvsem Sokolskemu društvu, Združenju obrtnikov in martjanski mladini ter za srce segajoče slovo staroste Sokola g. Velnarja in predsednika Zdr. obrtnikov g. Sukiča, s tem potom vsem kar najtopleje zahvaljujemo.

Murska Sobota, 19. maja 1936.

Družina Benko

Iščem
prazno, suho, solčno sobo. Ponudbe pod „Soba“ v upravi.

Pozor trgovci in kmetovalci!

Od 1. maja 1936 zamenjam in prodajam vse vrste mlinskih proizvodov. Velika zaloga raznovrstne moke po najnižji ceni.

BAC LUDVIK, trgovec
1
Murska Sobota.

Zahvala.

Za vse ustne in pismene izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob prebriski izgubi našega ljubljene soproga, očeta, sina, zeta, svaka i. t. d.

Banko Štefana

kakor tudi za poklonjene krasne vence in številno spremstvo na njegovi zadnji poti, se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Noršinci, dne 19. 5. 1936.

Žalujoči ostali.

Prilicna hiša z vrtom ob banovinski cesti v Ljutomeru je na prodaj. Natančneje pri občini Ljutomer-mesto. 2

Za vsakogar!

Od 30. maja do 8. junija potovanje v Ljubljano na

XVI. LJUBLJANSKI VELESEJEM

Polovična voznina na železnici, parobrodih, avijonih.

Železniška izkaznica se dobi na odhodni postajah po Din 2.—. Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne). „Sodobna gospodinja“. Modna revija. Pohišstvo. Avtomobili. Male živali.

Razstavni prostor zavzema 40.000 m².

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen Najsolidnejši

Na prodaj je

malo rabljena BERKEL tehtnica in 2 decimalni tehtnici po zmerni ceni. Istotam se izda trgovski lokal in dvorišče, primerno za skladišče desk. Več se poizve pri Arnštein Benč, Dolnja Lendava. 2

PRODAM POSESTVO

z 11 orali zemlje ter zidanim poslopjem ob veliki cesti, vse v dobrem stanju. Naslov na Kukovec Matjaž Trnovci, p. Sv. Tomaž pri Ormožu. 1

Devel ha obsegajoča posestvo (vinograd, sadonosnik, njive in gozd) z prilicno hišo in prešo je na prodaj. Natančneje pri občini Ljutomer-mesto. 2

IZJAVA.

Širijo se lažne vesti, češ da se je pri mojem novem aparatu „Fortschritt“, za trajne kodre, pripetila nesreča ter da smo neki dami zažgali lase, tako da se je morala dati ostriči.

To so neosnovane laži, kajti oseba o kateri se govori sploh ni bila v mojem salonu. Zato opozarjam vsakogar, ki bi razširal take laži, da bom proti njemu vložil tožbo.

M. Sobota, 18. maja 1936.

KIRALY JOSIP
moški in damski frizer
Murska Sobota.

Prodajam svojo hišo v Murški Soboti, Slovenska ulica št. 7. Cena se izve pri lastniku!

ZAPISNIK

o XV. Redni letni skupščini Združbe trgovcev za srez Murska Sobota v Murški Soboti, ki se je vršila dne 2. maja 1936 v Sokolskem domu v M. Soboti.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev skupščine in poročilo predsednika.
2. Poslovno poročilo tajnika za leto 1935.
3. Blagajniško poročilo za leto 1935.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Sklepanje o proračunu za leto 1936.
6. Volitev predsednika, 2 podpredsednikov, članov uprave, nadzorstva, častnega razsodišča, šolskega odbora in delegatov za zvezno skupščino.
7. Sprejetje pravilnika o vajeniških izpitih.
8. Sprejetje pravilnika o nakupovalcih.
9. Sprejetje pravilnika o posameznih odsekih.
10. Volitev odsekovih odborov.
11. Razprava o nezgodnem in bolniškem zavarovanju članov.
12. Stanovsko glasilo.
13. Samostojni predlogi.
14. Slučajnosti.

Ob napovedani pol 10. uri otvori podpredsednik Brumen Joško skupščino, konstatira pa, da ista v smislu čl. 16. pravil Združbe ni sklepčna, zato napove drugo skupščino na pol 11. uro na istem mestu in z istim dnevnim redom.

Od 371 članov je bilo navzočih 198, opravilo je svojo odsotnost 40, tako da jih je neopravičeno izostalo 133, to pa večinoma radi slabega vremena.

Ob pol 11. uri otvori predsednik Čeh Franc skupščino, s poročilom, da ob napovedani uri ista ni bila sklepčna, zato odpravlja drugo redno skupščino brez ozira na število prisotnih članov, konstatira, da je bila ista v smislu čl. 13. pravil pravilno sklicana. Nato pozdravi vse navzoče, posebno pa še gg. dr. Ivana Plessa, tajnika Zbornice za TOI, Ing. Šušteršiča, tajnika Zveze trg. Združenj Dravske banovine, sreskega podnačelnika Gabrijan Miloša, narodnega po-

slanca Josipa Benka, banskega svetnika Bajlec Franca, župana občine M. Sobota Hartner Ferdinanda, predsednika Združenja trgovcev v Ljutomeru Venčeslava Vilarja, zastopnika Združenja trg. v Dol. Lendavi Berenyi Štefana. Nakar poroča:

Predno bi zamogel preiti na dnevni red naše današnje skupščine, dana mi je žalostna naloga, da Vam moram poročati, da nam je v preteklem letu neizprosna smrt ugrabila iz naših vrst našega dolgotrajnega podpredsednika g. Nemeč Janeza, ki je v dobi njegovega sodelovanja bil vedno na braniku, ter z vso vnemo sodeloval za procvit našega trgovstva. Umrli je tudi g. Kisilak Štefan trg. z jajci in perutnino iz Gor. Lendave. Vsi navzoči so v znak pietete stojeli zaklicali trikratni „Slava“ in tako počastili spomin na umrle.

Nato preide na 1. točko dnevnega reda, ter poda svoje poročilo, ki se glasi:

Včeraj je poteklo ravno 15 let, ko smo ustanovili naš gremij. Kaj vse smo doživeli v teku teh preteklih 15 let, nam je jasen dokaz, da nam je organizacija ter skupno delo neobhodno potrebno. Potrebe po organizaciji v prvih povojnih letih nismo toliko čutili, kakor sedaj v letih vsesplošne gospodarske krize. Ob ustanovitvi takratnega trgovskega gremija, je gremij štel okoli 900 članov vstevši člane iz sreza Dolnja Lendava. Po odcepitvi članov iz Dolnje Lendavskega sreza je naše združenje štel še vedno okoli 600 članov, leta 1930 še 527 članov, začetkom leta 1935 le še 443 člane, a 1. januarja t. l. pa šteje naše združenje še 365 članov. Da so trgovski obrati od leta 1930 pa do danes samo v našem srezu padli za celih 162 ali 35% je pač žalosten pojav, kajti prav dobro nam je znano, da se vsak trgovec bori za eksistenčni obstoj takorekoč do zadnjega vzdihljaja.

Pri zadnjem občnem zboru smo si vsi bili svesti, da je gospodarske depresije konec ter smo stremeli za boljšo bodočnost. Ali bridko smo se varali v tem našem optimizmu, kajti nazadovanje naše trgovine še ni konec.

Da je pa zadan naši realni trgovini še večji udarec in drvenje v propast, smo pa doživeli že v preteklem, še bolj pa v predpreteklem letu z zaporo

avstrijske meje, kajti prejšnja leta so bili obmejni prebivalci sosedne Avstrije naši najboljši konzumenti. Z ustanovitvijo Prizada se nam je tudi onemogočila prodaja naše pšenice in rži v obmejne mline v Radkersburg in Jännersdorf, ki so bili naši glavni odjemalci. Pa tudi avstrijske carine so docela onemogočile izvoz našega zrnja, pa če bi tega hoteli prodajati tudi potom Prizada.

Dobra stran naše trgovine je bila edinole srednje dobra sadna letina v našem srezu. Pa tudi tukaj ne moremo konstatirati v splošno zadovoljstvo zadovoljivih uspehov, ker če Vam naštejem tukaj samo težave, ki so ovirale svoboden izvoz, so velikanski stroški za pregled svežega sadja namenjenega za izvoz, a potom še stroški fitopatološkega pregleda, saj smo fitopatologa morali nešteto krat telefonično iskati v Mariboru, Zagrebu, Čakovcu, Ormožu itd., da celo v teku sezone je oseba neke ženske, ki ji je bil poverjen fitopatološki pregled, odšla na dopust in tako so morali naši naloženi vagoni čakati na stanicah na pregled in nele, da so naši trgovci-izvozniki morali plačati za komisarja, fitopatologa in za carinske stroške okoli 800 Din po vagonu. Nadalje so morali plačati radi zakasnitve fitopatologa še visoko stojnino, ki je znašala v nekkih slučajih nad 1000 Din po vagonu.

Fitopatologa, če so ga hoteli imeti, so morali pripeljati z luksuznimi avtomobili iz Maribora ali Čakovca, kar je zopet stalo do 600 Din, tako so faktično delali naši izvozniki le za te komisije mnogokrat v zgubo. Prvič v zgodovini našega združenja so izvažali naši trgovci v teku lanskega leta sadje sami v inozemstvo, direktno grosistom v Nemčijo, Čehoslovaško in Avstrijo brez posredovalcev, a naša pisarna jim je preskrbela nele potrebne listine, kakor kontingentna dovoljenja, tovarne liste, carinske deklaracije, izplačilo premij in refakcij, preskrbela jim je tudi kupce ter nešteto krat posredovala kupčije z veletrgovinami v Nemčiji in Čehoslovaški, ter na ta način pripomogla, da je naš producent prejel za svoje sadje težke tisočake več, kakor bi jih dobil, ako se bi naši trgovci posluževali zopet posredovalcev iz Avstrije, kakor je bilo to prejšnja leta.

(Se bo nadaljevalo.)